

D66-randje

“Onze Seneca”, noemde kerkvader Tertullianus deze stoïcijnse filosoof (4 v.Chr. – 65 n.Chr.) naar verluidt. En paus Benedictus XVI verwees naar “stoïcijnen zoals Seneca”, bij wie men “de hoogste waarden van menselijkheid en wijsheid” kan vinden, “die natuurlijk binnen het christendom werden opgenomen”.

Je kunt aanbevelingen van mindere goden krijgen, en blade-rend in *Levenskunst* begrijp je waarop ze doelden. De praktische wijsheid van Lucius Annaeus Seneca sluit op veel punten behoorlijk goed aan bij een christelijke levenshouding. Denk aan het niet vrezen van de dood, omdat het leven daar niet ophoudt; aan een sobere levenswandel; aan het niet hijgerig najagen van tijdelijke, aardse genoegens; aan de onmogelijkheid van een ideale aardse staat.

Niet alles is natuurlijk hosanna – Seneca blijft een pantheïstische heiden. Zo hebben de passages over de ‘goede dood’ meer weg van een D66-partijprogramma. De steek hierover in Vincent

Huninks toelichting (“latere christelijke obsessies op dit vlak”) is daarbij meer dan flauw.

Wie daar stoïcijnen onder kan blijven, heeft echter iets boeiends in handen, ook al omdat Seneca een begaafd schrijver was. (Peter Doorakkers)

Seneca, Levenskunst – Filosofische essays over leven en dood. Vertaling en toelichting Vincent Hunink. Uitg. Athenaeum, 304 pp., geb., € 22,50, ISBN 978 90 253 0926 8